

Riktlinje för livsmedelsupphandling

Dokumentets giltighet och beslut

Dokumentnamn: Riktlinje för livsmedelsupphandling
Gäller för: Tierps kommunorganisation
Gäller fr o m: 2019-05-28
Gäller t o m: 2020-12-31
Fastställd av: Kommunstyrelsen § 93/2019
Fastställd: 2019-05-28
Diarienummer: KS 2019/437

Dokumentansvar och handläggning

Dokumentansvarig: Ulf Sandell, upphandlingschef,
Upphandlingsenheten
Handläggare: Jenny Cardoso, kommun- och
upphandlingsjurist,
Upphandlingsenheten

Dokumenthistorik

Tidigare beslut:
Upphäver:

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Bakgrund.....	4
Syfte	4
Omfattning	4
Strategi vid livsmedelsupphandlingar.....	5
Djurskyddskrav	5
Miljö och sociala krav.....	5
Ekologiska livsmedel	6
Samhällsskydd och säkerhet	6
Definitioner	6

Inledning

Livsmedel är grundläggande för att en kommun ska kunna bedriva förskoleverksamhet, skola, omsorgsboenden, äldreomsorg och serviceverksamheter. För att kunna erbjuda måltider måste kommunen upphandla livsmedel i enlighet med Europaparlamentet och Rådets direktiv 2014/24/EU och lag (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU.

Bakgrund

Tierps kommun upphandlar livsmedel för ungefär 16 500 000 kr per år. Allt livsmedel måste upphandlas enligt LOU och svensk livsmedelslagstiftning. Kommunen styr över vilka krav som ska ställas i upphandlingen utifrån kommunens prioriteringar. Vid kravställandet måste de grundläggande principerna om öppenhet, transparens, icke-diskriminering, proportionalitet och ömsesidigt erkännande beaktas. Det innebär att en kommun inte kan ställa krav på att en produkt ska vara producerad på en viss plats, vara av en viss nationalitet eller att inte godta ett annat lands likvärdiga certifiering.

Det innebär att en upphandlande myndighet inte kan ställa krav på ett visst land eller en viss certifiering, utan kraven måste ställas utifrån den kvalitet som myndigheten önskar. Det är således viktigt att prioritera och klargöra vilka egenskaper och krav på livsmedel som är viktiga i Tierps kommun, vilka värden som bör prioriteras vid livsmedelsupphandlingar och som är förenliga med unionsrätten.

I den Regionala utvecklingsstrategin, Uppsala län, RUS, har regionen tagit på sig att säkra en långsiktig livsmedelsförsörjning. Det innebär att offentliga aktörer måste vara delaktiga i att behålla den gröna näringen inom regionen. Tierps kommun tillämpar de nuvarande RUS-målen¹ och vill göra det möjligt för lokala livsmedelsproducenter att vara med och lämna anbud på kommunens livsmedelsupphandlingar.

Syfte

Syftet med denna riktlinje är att klargöra Tierps kommuns prioriteringar vid livsmedelsupphandlingar för att få leverantörer som uppfyller Tierps kommuns krav på kvalitet, minimerade transporter, en lokal grön näring och en hög djurvälstånd inom produktionen att bli våra leverantörer.

Omfattning

Riktlinjen omfattar prioriteringar inom livsmedelsupphandling. Ordinerad specialkost kan upphandlas trots att samtliga produkter inte uppfyller Tierps kommuns prioriteringar vid livsmedelsupphandling. Kostverksamheten har egna riktlinjer som ska samordnas med dessa riktlinjer.

¹ Produktionsvärdet från jordbruks- och trädgårdssektorn ska öka 20 procent fram till år 2030. Produktionsvärdet från ekologiska livsmedel ska under samma period öka med minst 200 procent.

Strategi vid livsmedelsupphandlingar

Tierps kommun ska säkerställa att det finns leverantörer som kan tillgodose kommunens behov av varierad, hållbar, säker och hälsosam kost. Det finns ett fåtal stora grossister i Sverige idag som kan uppfylla detta genom att vara leverantörer genom ett ramavtal. Utifrån kommunens behov och organisation bör ett ramavtal som tillgodoser kommunens basbehov upphandlas minst vart fjärde år där kommunen inte förbinder sig på volymer och där man avtalar om möjligheten att göra avsteg för vissa avtalsgrupper under avtalsperioden för att främja lokalproducerade och säsongbetonade produkter.

Kommunen vill främja producenter på regional nivå i enlighet med RUS-målen. För att möjliggöra detta bör man konkurrensutsätta vissa produkter utifrån säsongproduktion, lokal produktion eller andra egenskaper som ger ett mervärde för kommunen. Detta skulle vara möjligt genom att inrätta ett dynamiskt inköpssystem där leverantörer kan kvalificera sig för att sedan svara på offertförfrågningar löpande. Dessa kan avse t ex mindre partier av vissa typer livsmedel för en anpassad säsongsmeny utformad för mindre klimatpåverkan, eller en meny i skolan som betonar lokala råvaror. Upphandlingsform ska alltid aktivt väljas för att arbeta aktivt med lokala, regionala och globala målsättningar samt tillgodose kommunens basala behov

Djurskyddskrav

Tierps kommun ska alltid ställa höga djurskyddskrav med miniminivå som svensk djurskyddslagstiftning. Det innebär att produkter med animaliskt innehåll överstigande 1 % måste ha ingredienser från djurproduktion som uppfyller dessa krav. De krav som ska ställas är specificerade utifrån djurens välfärd och att vi som beställare ska följa upp att de produkter som offereras uppfyller dessa krav. Detta gäller både produkter som avropas från ett basramavtal eller vid mindre konkurrensutsättningar.

Miljö och sociala krav

Tierps kommun ska alltid ställa höga miljökrav utifrån transporter, produktionsmetoder och val av råvara, med miniminivå som svensk miljölagstiftning. Fossilfria drivmedel, korta transportkedjor och val av produkter som produceras utan stor klimatpåverkan bör prioriteras.

Produktionsmetoden ska vara sådan att miljö- och klimatpåverkan minimeras, till exempel att närmiljön inte påverkas negativt. Arbetsförhållandena ska också vara goda och uppfylla ILO:s kärnkonventioner om tvångsarbete, barnarbete, diskriminering och föreningsfrihet samt organisationsrätt, FN:s barnkonvention samt den arbetsmiljölagstiftning samt arbetsrätt som gäller i tillverkningslandet.

Ekologiska livsmedel

Tierps kommuns mål för konsumtionen av ekologiska livsmedel i Tierps kommun är 50 % till 2020 och 60 % till 2030. Även ekologiska livsmedel ska uppfylla den

mininivå som gäller för övriga livsmedel, och minst vara i nivå med svensk djurskydds- och miljölagstiftning.

Samhällsskydd och säkerhet

För att säkerställa att livsmedelsbehovet täcks behövs lokal livsmedelsproduktion. Tierps kommuns upphandlingar av livsmedel ska alltid ha perspektivet att Tierps kommun ska kunna försörja sina brukare och elever i kristider.

Definitioner

Begrepp	Definition
Ramavtal	Ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren i kontrakt som senare ska tilldelas under en given tidsperiod
Avrop	Beställning
Dynamiskt inköpssystem	Leverantörer ansöker om kvalificering i systemet. Anbudsfrågningar skickas ut successivt under systemets giltighetstid. Ansökningar om att bli kvalificerad för göras löpande under hela systemets giltighetstid.